

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM NA PANSKOU SKÁLU ZA PYŠNOU PRINCEZNOU A PAK DO ČESKÉ KAMENICE

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Velmi jednoduchá trasa, která vás provede unikátní přírodou i městskou zástavbou za zajímavou architekturou. Na přesuny můžete, ale nemusíte využít i auto.

DĚLKA TRASY:

3 km

OBTÍŽNOST:

Lehká trasa pro děti od 3 let. Výlet je možný podniknout s kočárkem, na kole i se psy.

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Česká Kamenice leží v Libereckém kraji na hranici národního parku České Švýcarsko, 13 kilometrů severozápadně od Nového Boru.

PARKOVÁNÍ:

Placené parkoviště U Panské skály a v České Kamenici na náměstí.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Sklářské muzeum www.muzeumskla.cz

WC:

Na parkovišti u Panské skály a v restauracích.

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

Obchody a restaurace v Kamenickém Šenově a České Kamenici. Nebo si připravte na cestu kvalitní svačinku z receptů, které najdete na našich webových stránkách.

NA PANSKOU SKÁLU ZA PYŠNOU PRINCEZNOU A PAK DO ČESKÉ KAMENICE

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

z tohoto výletu vás nohy rozhodně bolet nebudou. Napsali jsme ho společně s Klasáčkem tak, abyste na něj mohli jít, i když venku není zrovna nejvlídnější počasí. Můžete ho absolvovat i v dešti – na Panskou skálu je to pár metrů, muzeum je v interiéru a trasu v České Kamenici lze přizpůsobit povětrnostním podmínkám. Jednotlivá místa jsou od sebe vzdálena pár minut jízdy autem. Tajenku luštíme na Panské skále a v České Kamenici.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou vás mimo jiné vezme na místo, kde se natáčela známá česká pohádka *Pyšná princezna*.

Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Jdeme na to!

Naše putování začíná v obci Prácheň v Libereckém kraji. Obrovské parkoviště pod Panskou skálou nemůžete minout a skálu vidíte už z dálky.

Vydáme se přímo k ní. Že se vám zdá povědomá? Ano, znáte ji ze slavné filmové pohádky. Krasomila s princem Miroslavem se u ní zastavili na svém útěku z jednoho smutného království. A my se ptáme:

1. Jak se jmenovalo království Krasomily?

(Poradíme, že opakem toho slova je slovo „polední“.)

Skutečnou skálu, která se od té pohádkové příliš neliší, objevíte právě zde na náhorní plošině v půvabné krajině pískovcových a čedičových útvarů na rozhraní chráněných krajinných oblastí Českého středohoří a Lužických hor.

My vás nyní požádáme, abyste skálu obešli tak, že ji budete mít po své levé ruce a před sebou uvidíte rybníček.

Zkuste najít cedulku, na které je anglicky napsáno *Climbing the rock is for own responsibility*, a opište první slovo do tajenky. Nápis je samozřejmě i v češtině přesně nad tím anglickým. :)

2. Opište slovo.

Na skálu lézt můžete, ale opatrně, ať se vám něco nestane a také ať ji nepoškodíte!

Nebo se na ni podívejte z větší dálky. Nepřipomíná vám nějaký hudební nástroj?

Hraje se na něj v kostele. Ano, jsou to varhany a také se tak skále říká.

A co vy, hrajete na nějaký hudební nástroj?

Tento unikátní skalní útvar vznikl v důsledku ochlazování a tuhnutí lávy. Čedičové sloupy jsou 15 m dlouhé, v průřezu dosahují mocnosti 20 až 25 cm a mají tvar pěti- či šestiúhelníku (výjimečně se jedná o jiný n-úhelník).

Teď obejděte rybníček a řekněte nám, jaké rostliny na něm rostou. Třeba budete mít štěstí i na jejich krásný bílý květ...

Můžete si tady lézt, jak potřebujete, ale hlavně tak, jak vám rodiče dovolí!

Kdo najde přesně to místo, ze kterého v pohádce vykukují princezna s králem? Hledejte v pravé části. :)

Představte si, že původně měla lokalita podobu holého, asi 30 metrů vysokého návrší s trojicí křížů na vrcholu a nazývala se Kalvárie nebo Křížový vrch. Jméno Panská skála vzniklo překladem německého Herrnhausfelsen („Herrn“ vzniklo pravděpodobně zkomolením slova „Gehörn“, kterým se ve zdejších kraji označovaly strmě čnějící skalní útvary).

Těžít kámen na Panské skále začali místní sedláci již koncem 18. století. Po kvalitních pevných kusech čediče byla velká poptávka v zahraničí, zejména v Nizozemsku při stavbě hrází. Čedič totiž vykazuje značnou odolnost vůči působení mořské vody.

A když jsme u té vody... Zeptáme se spíše starších sourozenců.

3. Jak se jmenuje největší oceán na zemi?

(Pokud slovo obsahuje písmenko CH, napište ho do jednoho políčka.)

První pokusy o záchranu Panské skály a zastavení těžby vyvíjeli osvědčení aktivisté a spolky již koncem 19. století. Roku 1904 se podařilo zastavit těžbu na vrcholu a pokračovalo se pouze v předpolí, kde vzniklo malebné jezírko, u kterého jste před chvilkou byli. Definitivní zákaz se podařilo prosadit po složitých jednáních s majitelkou až roku 1913. Významně se o záchranu Panské skály zasloužil geolog Josef Emanuel Hibsche (1852–1940) z Děčína.

V období obou světových válek se na Panské skále opět příležitostně lámal kámen. V roce 1939 se dokonce vypracoval projekt na odtěžení celého prostoru mezi skálou a silnicí, přičemž sloupy se měly použít k zabezpečení ponorkové základny na ostrově Helgoland. K tomu však již naštěstí nedošlo a od roku 1948 slouží Panská skála pouze k osvětovým účelům.

Pokud jste nyní na skále, podívejte se dolů a zhlédnete Mariánský sloup. Ten zde byl vztyčen na památku mladého páru, který tady umrl v roce 1739 při jedné zimní noční sněhové bouři.

Když seběhnete dolů, můžete se zkusit nasoukat do stromu vedle sloupu. Poznáte, co je to za strom? Jaký tvar má jeho lísteček?

4. Jak se jmenuje strom u sloupu?

Tak a teď už jen seběhnete od Varhan po zelené značce do ulice Marxova, odkud si můžete buď udělat půlhodinovou procházku právě po zelené značce ke Sklářskému muzeu, nebo tam dojet autem. Aby vám ta cesta rychleji uběhla, povíme si něco o zdejších kraji. Liberecký kraj je krajem s nejmenším podílem zemědělské půdy a s nejvyšším podílem lesní půdy.

Na hornatém území Libereckého kraje se vyskytuje také více srážek a panuje tu nižší teplota. To umožňuje pěstování méně náročných plodin, například ovsa a píce. Zemědělství se soustřeďuje především na živočišnou výrobu, produkci mléka a mléčných výrobků. Chován je především skot, prasata a drůbež. Věříme, že jste po cestě viděli stáda kraviček, nebo snad ne?

Přijíždíme do městečka Kamenický Šenov, které je proslulé sklářskou uměleckou výrobou a nepřerušenou, téměř třistaletou produkcí překrásných křišťálových lustrů. Expozice muzea zahrnuje historii sklářství, ryté a broušené sklo ze zdejší oblasti, ale také lustry a svítidla firmy Lobmeyr v historizujícím slohu. Muzeum bylo otevřeno v červenci 1949 v budově postavené roku 1770. Dříve zde byla poštovní přepřahací stanice se zájezdním hostincem a od roku 1919 zde měla své sídlo pobočka vídeňské sklářské firmy J. a L. Lobmeyr. Od roku 1996 se zde pořádají trienále Mezinárodních symposií rytého skla.

A opět sedáme do auta, abychom za 10 minut dojeli do České Kamenice. Zaparkujte na náměstí Míru a hned pro vás máme jeden hledací úkol. Najděte na zemi znak kopýtka. Je to pověstmi opředený kámen, který se nachází v centru památkové zóny, pár kroků od kašny. Původně určoval mez, kam až směl být při trzích přistavován dobytek. Dříve bylo takových značkových kamenů kolem náměstí více. Tento kámen byl nalezen při rekonstrukci náměstí v letech 1998–2000 a vrácen na své původní místo. Kdo ho našel? A kdo vidí kašnu? Kolik boků napočítáte? Pokud devět, je to správně.

Na náměstí je Informační centrum, kde si můžete vyzvednout mapku města a lépe se orientovat, protože teď budeme hledat domečky.

K nejcennějším budovám na náměstí patří radnice č. p. 219. Město ji nechalo v roce 1581 přestavět v renesančním slohu, ale průzkum ukázal, že v přízemí a ve sklepení se zachovala i řada gotických stavebních prvků.

5. Opište první slovo nad vchodem radnice.

Víte, co tento latinský nápis znamená? Kdo si tipne? Ne, ZMRZLINA ZADARMO PRO VŠECHNY to opravdu není... :)

Znamená to ZÁŠTITA OBCE... Tak jsme zase o trochu chytřejší... :)

A kdo nyní najde na náměstí dům č. p. 73? Je takový růžový...

Nejstarším doloženým vlastníkem tohoto starého měšťanského domu byl v roce 1570 Hans Hehr. Po vypálení Sasy byl dům po roce 1654 znovu vystavěn s použitím staršího kamenného zdiva. Jedná se o cennou architektonickou památku, která svým původem sahá do nejstarší minulosti města. Pozoruhodné je dochované podloubí a gotický stupňovitý štít.

My se nyní vydáme ke kostelu. Jakým směrem vyrazit, poznáte, když se podíváte nad hlavu... :) Vezměte to kolem zámku až na Jakubské náměstí.

Goticko-renesanční kostel sv. Jakuba Staršího, jehož věž spojuje s českokamenickým zámek krytá nadzemní chodba, je dominantou města. Chodbu kdysi vrchnost používala jako přístupovou cestu na oratoř a na kůr. Dnes si v ní můžete prohlédnout stálou expozici o historii města.

Můžete také vystoupat na kostelní věž s nádherným výhledem na město a okolí anebo navštívit soukromé Muzeum psacích strojů, kde je k vidění přibližně tři sta exponátů z období od konce 19. do poloviny 20. století. Jinak je zámek bohužel spíše ruinou.

Kostel kdysi obklopoval hřbitov, z něhož zůstalo na zdech kostela několik náhrobních desek. Vidíte někdo nějakou?

V roce 1643 byl hřbitov přemístěn na severní okraj města a po stržení jeho zdi v roce 1833 vzniklo dnešní Jakubské náměstí. Za kostelem je patrová budova bývalé farní školy, postavená roku 1562, jak uvádí původní latinský nápis na kamenné desce mezi okny. Vidíte? V zahradě vedle sousední budovy děkanství roste 11 metrů vysoký chráněný tis červený, jehož stáří se odhaduje asi na 400 let. Tento tis měl být kolem roku 1900 pokácen, ale díky zásahu českolipského Excursions Clubu zůstal zachován dodnes.

Jak možná víte, jed z tisu červeného (taxin) používala často jako vražedný nástroj ve svých knížkách královna detektivek Agatha Christie. A my se ptáme:

6. Jak se jmenoval příjmením její slavný detektiv? Doplňte: Hercule...

Vrátíme se na náměstí a vydáme se rovně přímo za nosem ulicí Nerudovou přes řeku Kamenici k další krásné stavbě – k poutní kapli Panny Marie. Z náměstí je to pěšky asi 5 minut. Můžeme se také držet modré turistické značky. Lipová alej nás přivede ke kapli. Kde jsme dnes už viděli lípu? Vzpomenete si?

V severní části města stojí barokní poutní kaple Narození Panny Marie, která je díky své nádherné sochařské a malířské výzdobě jednou z nejkrásnějších památek v širokém okolí. Kapli postavil v letech 1736–1739 Jakub Schwarz z Ústí nad Labem. V letech 1883–1885 byla kaple na náklady textilního průmyslníka Franze Preidla rozsáhle renovována. Uprostřed kaple stojí rokokový hlavní oltář se zlacenou dřevěnou sochou Panny Marie. Socha sem byla přenesena 1. září 1739 a byla jí přisuzována zázračná moc, kvůli které sem každoročně putovaly tisíce poutníků. Areál poutní kaple je v turistické sezóně zpřístupněn k prohlídkám.

Nad portálem je v srdíčku napsán jeden letopočet. Sečtete druhé a třetí číslo a výsledek napište do doplňovačky.

7. Napište součet čísel.

Nyní míříme k našemu poslednímu dnešnímu zastavení.

Za Mariánskou kaplí totiž stojí bývalý vrchnostenský špitál, k jehož stavbě dal ve své závěti podnět majitel kamenického panství hrabě Filip Josef Kinský. Patrová barokní budova s mansardovou střechou zvenku připomíná malebný zámek. Vnitřek byl 2 metry vysokými dřevěnými přepážkami rozdělen na 24 komůrek, mezi nimiž byla široká chodba s kachlovými kamny. Za epidemie černých neštovic v roce 1778 chudobinec sloužil nějaký čas jako špitál. Na malém prostranství vedle chudobince dříve stál památník obětem epidemie černých neštovic v roce 1778, sestavený z několika čedičových sloupů, pocházejících z Panské skály. Dnes z něj zůstaly jen nepatrné zbytky. Najdete je?

8. Jakou horninou je tvořena Panská skála?

Tak, a tady naše základní trasa končí. Pokud však můžeme doporučit a počasí vám bude přát, vydejte se z tohoto místa po modré turistické značce na vrchol Jehla až k tajemnému místu zvanému Bratrské oltáře. Jinak čelem vzad a zpátky ke kopýtku na náměstí. :)

Cesta na Jehlu:

Katolíci, protestanti, tajné náboženské bratrstvo, loupežníci anebo někdo úplně jiný – ti všichni se totiž podle nejrůznějších pověstí a vyprávění scházeli v lesích a v pískovcových skalách severně od České Kamenice, v místě nazývaném Bratrské oltáře. K lesnímu oltáři s vytesanými výklenky vás z města dovede modrá turistická trasa. Cestou můžete odbočit ke skalní vyhlídce na masivní čedičové skále, již se díky typickému tvaru říká Jehla. Stranou značených cest leží další vyhlídky Ponorka a Žába.

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Jak se jmenovalo království Krasomily?
2. Opište slovo.
3. Jak se jmenuje největší oceán na zemi?
4. Jak se jmenuje strom u sloupu?
5. Opište první slovo nad vchodem radnice.
6. Jak se jmenoval příjmením její slavný detektiv? Doplněte: Hercule...
7. Napište součet čísel.
8. Jakou horninou je tvořena Panská skála?

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

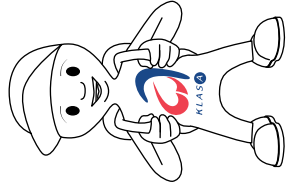
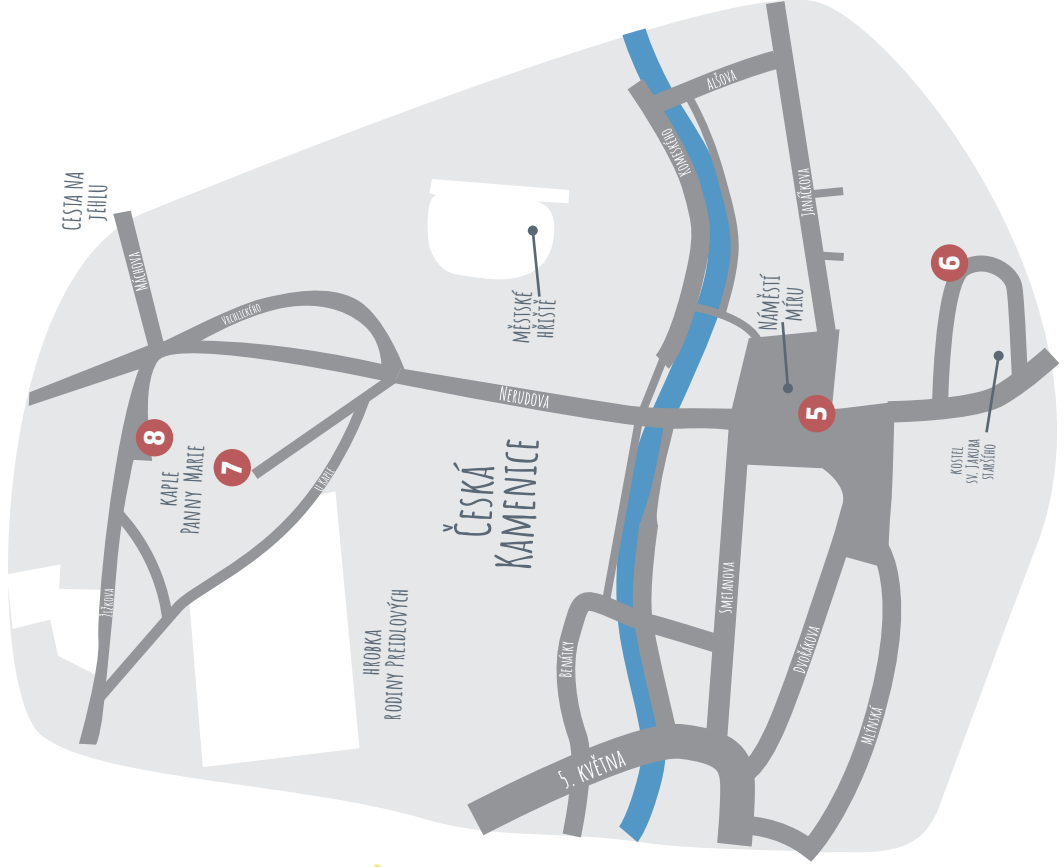
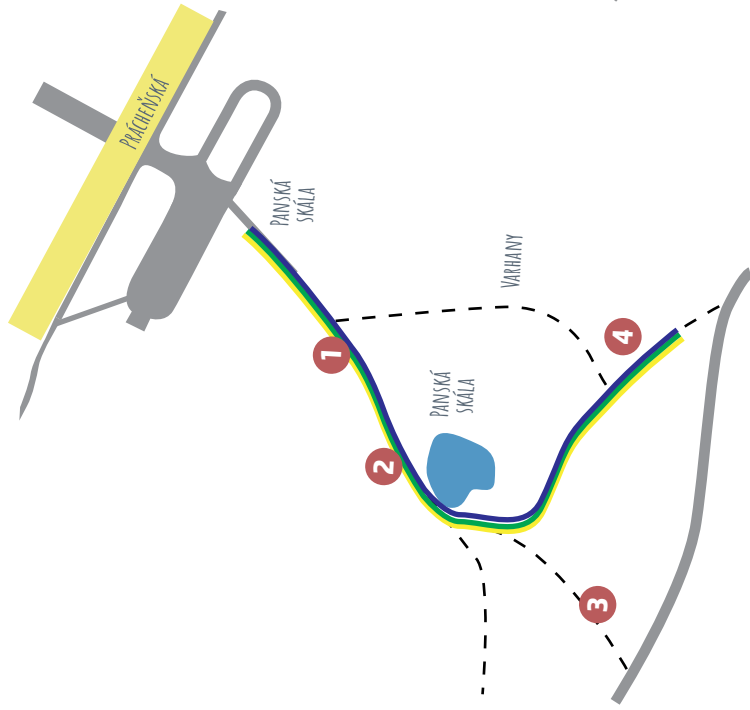

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

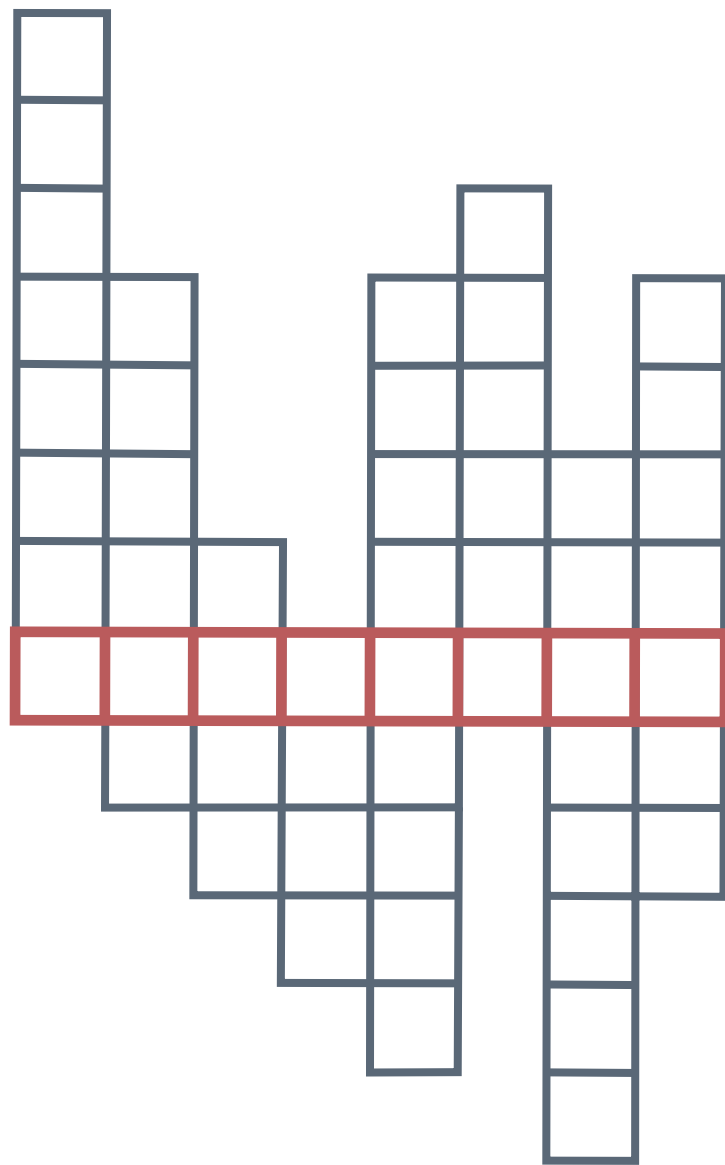
Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

NA PANSKOU SKÁLU
ZA PYSNQU PRINCEZNOU
A PAK DO ČESKÉ KAMENICE

NA PANSKOU SKÁLU
ZA PÝŠNOU PRINCEZNOU,
A PAK DO ČESKÉ KAMENICE

KŘÍŽOVKA

1 2 3 4 5 6 7 8

